

MUDI TENYÉSZTÉSI PROGRAM 2019.

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETŐ	4
I. TAGNYILVÁNTARTÁS, ÁLLOMÁNYNYILVÁNTARTÁS	5
II. TENYÉSZTÉSI SZABÁLYZAT	6
1. AZ EGYESÜLET ÁLTAL GONDOZOTT KUTYAFAJTA A MUDI	6
2. TENYÉSZTÉSI CÉL, -MÓDSZEREK ÉS AJÁNLOTT TARTÁSI MÓD	12
2.1. Tenyészcél	12
2.2. A fajtatiszta tenyésztési eljárások, tenyészvonalak, családok, párosítási terv:	12
2.3. A mudi megőrzését a Magyar Mudi Egyesület a fajta helyzetét figyelembe vevő tenyésztési program kialakításával, valamint annak végrehajtásával biztosítja.	14
2.4. A fajtára jellemző és a tenyésztésnél ajánlott tartási mód	15
3. A NUKLEUSZ ÁLLOMÁNY KIJELÖLÉSÉNEK RENDJE, MINŐSÍTÉSI RENDSZER	16
3.1. Minősítési rendszernél figyelembe vett szempontok	16
3.2. Osztályba sorolás	17
3.3. A minősítési rendszer adminisztrációja	18
4. Törzskönyvbe sorolás rendje, valamint a felderített egyedek törzskönyvbe emelésének előírásai.	19
4.1. Főtörzskönyv	19
4.2. Melléktörzskönyv	19
4.3. A felderített egyedek melléktörzskönyvbe emelésének előírásai	19
4.4. Regisztrációs lap	19
4.5. Származási lap	20
4.6. Konfirmáció	20
4.7. Nem standard színű egyedek	20
5. A tenyésztésbe vétel szabályai	21
5.1. Tenyésztésbe vétel feltételei	21
5.2. A tenyésztésbe vétel alsó korhatára és a tenyésztésben tartás felső korhatára	22
5.3. Két kölykezés közötti idő	22
5.4. tenyésztés „EB REGISZTRÁCIÓS LAP” –os egyeddel	22
5.5. Almonként nyilvántartásba vehető utódok száma:	22
5.6. Pároztatás feltételei	22
5.7. Alombejelentés	23
5.8. Életteljesítmény	24
5.9. Több tulajdonos	24
5.10. Alomellenőrzés és származás ellenőrzés	24
5.11. Örökletes betegségek kiszűrése	25
5.12. Kennel vagy részpopuláció megszüntetése esetén követendő szabályok	25
5.13. A fajta génkészletének felderítése	26
III. TELJESÍTMÉNYVIZSGÁLATI SZABÁLYZATOK	27
1. A tenyésztésre való alkalmasság mérésének eszközei (tenyészfelmérés)	27
1.1. A tenyészfelmérések eredményeinek kezelése	27
2. Tenyészszemle szabályzat	29
2.1. A tenyészszemle célja	29
2.2. Tenyészszemle rendezvények	29

2.3. Tenyészszemle bírói, személyi feltételek	29
2.4. A részvétel feltételei	29
2.5. A tenyészszemle menete	30
2.6. A tenyészszemlén kiadható minősítések	30
2.7. Adminisztráció	31
3. Teljesítmény vizsgák és szabályzatok	32
<i>IV. TÖRZSKÖNYVEZÉSI SZABÁLYZAT</i>	33
1. Fontosabb fogalmak	33
2. A törzskönyvezés szabályai	34
3. A kutya állomány nyilvántartás, törzskönyv tartalma, szerkezete és vezetése	36
3.1 Az állomány nyilvántartás	36
3.2. Törzskönyv tartalma	36
3.3. A származási lap kiállításának előírásai	37
4. A tenyészállat forgalmazása, kivitele és behozatala során követendő szabályok:	39
5. Tulajdonos változás bejelentése	40
6. A kölykök egyedi megjelölése	41
7. Kiállítási szabályzat	42

BEVEZETŐ

Készült, a 'Fényes Mudi Klub Tenyésztési Szabályzat 2018' dokumentum alapján

A Magyar Mudi Egyesület adatai

Egyesület neve: Magyar Mudi Egyesület
(Továbbiakban: Egyesület)
Székhelye: 2821 Gyermely, Nefelejcs u. 13.

Az Egyesület rendelkezésére áll minden tagjának saját tulajdonában: személyi számítógép, mobiltelefon, internet hozzáférés, nyomtató (eszközök magántulajdonban).

Ebből a székhelyen tagi tulajdonban az Egyesület rendelkezésére áll: 1 db. személyi számítógép 1 db. mobiltelefon, internet hozzáférés és 1 db. nyomtató.

Az Egyesület adminisztrációs tevékenységét az arra kijelölt tagok végzik, az adatok nyilvántartása a Magyar Mudi Egyesület székhelyén, valamint elektronikus adatbázisban történik.

Tenyésztésvezető

A Tenyésztésvezető az Egyesület Alapszabálya, Taggyűlésének, Elnökének, Vezetőségének határozatai, Tenyésztési Tanács Működési Szabályzatának és határozatainak keretei között, az FCI szabályok betartása mellett végzi tevékenységét. Feladatai ellátása során tudomására jutott adatokat és információkat bizalmasan kezeli és azt kizárólag a Tenyésztési Tanács és a MME elnökségének felhatalmazásával hozza nyilvánosságra.

Tenyésztésvezető adatai:

Név: Csizsár László Viktor
Született: Budapest, 1973. október 20.
Anyja neve: Fekete Zsuzsanna
Állampolgársága: magyar
Állandó lakhelye: 8934 Bezeréd (Dózsa Gy. u. 30.)
Iskolai végzettsége: biológus, Szegedi Tudományegyetem (1998)

Tenyésztésvezető feladatai:

- A tenyésztésre, tenyészszemlére, származás igazolására, a mudi egészség megőrzésére, kiállítási etikára, fajtanépszerűsítésre, és az eb tartásra vonatkozó szabályzatok, bizottságok megalkotása, létrehozása és a Tenyésztési Program kidolgozása.
- Figyelemmel kíséri a szabályzatok működését, végrehajtását, javaslatot tesz a szükséges korrekciókra.
- Az utódellenőrzés, minősítés megszervezése és irányítása.
- Részvétel az Egyesület tenyészérték-becsléssel kapcsolatos rendezvényeinek megszervezésében és lebonyolításában. A mudi állományra vonatkozó tenyésztési, kiállítási adatok, nyilvántartások naprakész gyűjtése és rendszerezése a Tenyésztési Tanács tagjaival szorosán közreműködve, az MME által rendezett tenyészszemlék rendezői és lebonyolítói feladatának felosztása a Tenyésztési Tanács tagjai között.

- Tenyészszemlék, Tenyésztői Fórumok, szervezése.
- Figyelemmel kíséri a fajta standard aktualitását, szükség szerint kezdeményezi annak módosítását, melynek alapját a mudi populáció áttekintése, jellemzése, populáció statisztikai kimutatásai és az eredeti standard képezheti.
- Vezeti és felügyeli a törzskönyvezést, koordinálja és irányítja törzskönyvezés teljes folyamatát.
- Indokolt esetben származásvizsgálat elrendelése, a vizsgálat folyamatának koordinálása.
- Indokolt esetben a Származási Igazolás bevonása.
- A mudi tartásmódjára vonatkozó alap irányelvek, ajánlások kidolgozása.
- Figyelemmel kíséri az egyes tenyészegyedek tenyészértékét.
- Vezeti és irányítja a Tenyésztési Tanács munkáját.

A Tenyésztési Tanács tagjai:

Tenyésztésvezető (Csizsár László Viktor, biológus, tenyésztő),
valamint az Egyesület tagjai közül 4 fő, akiket az Egyesület vezetősége jelöli ki, lemondásuk esetén az Egyesület elnökségének javaslata alapján a Tenyésztési Tanács elnöke nevez ki. A tagokkal szembeni követelmény: szakirányú diploma (agrármérnök, állatorvos, biológus) vagy a mezőgazdaságban végzett tartós tevékenység (minimum 5 év), legalább mezőgazdasági szakmunkásként, vagy kitüntetett tenyésztőként (minimum 5 év, legalább bronzkoszorús mestertenyésztőként)

A Tenyésztési Tanács működése és feladatai:

- a Vezetőség és a Közgyűlés informálása a tenyésztők helyzetéről,
- a tenyésztők munkájának segítése,
- megőrizni és fejleszteni a mudi tenyészértékét, külső és belső értékmérő tulajdonságait,
- növelni a fajta ismertségét.
- gondoskodik a tenyésztési adatok monitoringjáról, és a fajta általános helyzetének nyomon követéséről;
- gondoskodik a Tenyésztési programban meghatározott szakmai fejezetek végrehajtásáról.
- A Tenyésztési Tanács a Közgyűlésnek évente köteles beszámolni.
- Figyelemmel kíséri a tenyésztésben történt változásokat, ha szükséges javaslatot tesz a MME Tenyésztési-, Tenyészszemle és Törzskönyvezési Szabályzatának, Tenyésztési Programjának módosítására,
- Folyamatos kapcsolatot tart fenn a fajtát tenyésztőkkel, tanácsaival, információkkal segíti azok munkáját. A tenyésztők felől érkező felvetéseket, problémákat szakmai oldalról megvizsgálja, ha szükséges szélesebb szakmai fórumok elé tárja véleményezésre.
- A Tenyésztési Tanács folyamatosan gyűjti és nyilvántartásszerűen vezeti a mudi populációra vonatkozó valamennyi tenyésztési, tenyészszemle, törzskönyvezési és tenyészkiállítás adatokat, arról kimutatásokat, statisztikákat vezet, melyet döntés előkészítéseiben felhasznál.
- Az ország területét felosztva regionális jelleggel Tenyésztési Tanácstagi Hálózatot működtet, Tenyésztési Tanácstagokat kér fel és bíz meg a tenyésztés-szervezéshez kapcsolódó adatgyűjtéssel, adminisztratív és tenyésztési tanácsadással, kennel-, és alomlátogatások elvégzésével.
- A tenyésztési-, pároztatási engedélyek kiadása.
- Tenyészhelyek valódiságának ellenőrzése.
- Indokolt esetben a Származási Igazolás időleges vagy végleges bevonásával, a tenyésztési jog felfüggesztésével vagy tenyésztési tilalom elrendelésével kapcsolatos vizsgálatok és döntések meghozatala.
- Dönt minden kétséges kérdésben, ami a tenyésztés engedélyezés alkalmazásával és értelmezésével kapcsolatos és a végrehajtási rendelkezésekben nincs szabályozva. Lehetnek olyan tények, melyek kinológiai okokból a tenyésztésre való használatot korlátozzák, vagy tiltják (egyéni elbírálás alapján

beteg egyedeknél). Ilyen esetekben a Tenyésztési Tanács a tenyésztési engedélyt érvénytelenné nyilváníthatja, feltételeket és korlátozásokat állapíthat meg, vagy újabb bemutatást kérhet. A végleges döntésig a Tenyésztési Tanács a tenyésztési engedélyt ideiglenesen felfüggesztheti. A felfüggesztés illetve a tenyésztési engedély törlését a Tenyésztési Tanács írásban indokolni köteles.

A tenyésztési Tanács döntése ellen az Egyesület vezetőségéhez lehet fellebbezést benyújtani 15 napon belül. Az itt született döntés végleges.

A Tenyésztési Tanács mandátumának megszűnése

-A Tenyésztési Tanács mandátuma 4 évre szól, és az újonnan választott Tenyésztési Tanács megalakulásával szűnik meg. A Tenyésztési Tanács összetételéről a MME elnöksége dönt szavazással. Továbbá mandátuma automatikusan megszűnik az alábbi esetekben:

- a MME jogerős feloszlásával illetve megszűnésével,
- a MME taggyűlésének ilyen irányú kezdeményezése esetén 50 %+1fő szavazattöbbséggel.

Mestertenyésztői Tanács:

A Mestertenyésztői Tanács vezetője: Aranykoszorús mestertenyésztő, akit a Mestertenyésztői Tanács tagjai maguk közül, egyszerű többséggel választják meg.

A Mestertenyésztői Tanács tagjai: 5 fő (a Tanács vezetőjével együtt). Az Egyesület tagjai közül az Aranykoszorús mestertenyésztők.

A Mestertenyésztői Tanács tagjainak a száma nem lehet több 5 főnél, akkor sem, ha az egyesületben ennél több Aranykoszorús mestertenyésztő van. Csak akkor lehet új tagja a Mestertenyésztői Tanácsnak, ha egy régi tag Mestertenyésztői Tanács tagsága megszűnik.

Mestertenyésztői Tanács Vezetője

A Mestertenyésztői Tanács Vezetője az Egyesület Alapszabálya, Taggyűlésének, Elnökének, Vezetőségének határozatai, Tenyésztési Tanács Működési Szabályzatának és határozatainak keretei között, az FCI szabályok betartása mellett végzi tevékenységét. Feladatai ellátása során tudomására jutott adatokat és információkat bizalmasan kezeli és azt kizárólag a Tenyésztési Tanács és a MME elnökségének felhatalmazásával hozza nyilvánosságra.

A Mestertenyésztői Tanács Vezetőjének döntését kell figyelembe venni abban az esetben, ha a közös feladatokban nézetkülönbség lép fel a Tenyésztési és a Mestertenyésztői Tanács, illetve a Tenyésztésvezető és a Mestertenyésztői Tanács Vezetője között.

A Mestertenyésztői Tanács működése és feladatai:

- a Tenyésztési Program kidolgozása,
- a Vezetőség és a Közgyűlés informálása a tenyésztők helyzetéről,
- a tenyésztők munkájának segítése,
- megőrizni és fejleszteni a mudi tenyészértékét, külső és belső értékmérő tulajdonságait,
- növelni a fajta ismertségét.
- gondoskodik a Tenyésztési programban meghatározott szakmai fejezetek végrehajtásáról.
- A Mestertenyésztői Tanács a Közgyűlésnek évente köteles beszámolni.
- Figyelemmel kíséri a tenyésztésben történt változásokat, ha szükséges javaslatot tesz a MME Tenyésztési-, Tenyészszemle és Törzskönyvezési Szabályzatának, Tenyésztési Programjának módosítására,
- ha szükséges, javaslatot tesz az Alapszabály és a mudi Standard módosítására a MME Taggyűlésére felé.

- Folyamatos kapcsolatot tart fenn a fajtát tenyésztőkkel, tanácsaival, információkkal segíti azok munkáját. A tenyésztők felől érkező felvetéseket, problémákat szakmai oldalról megvizsgálja, ha szükséges szélesebb szakmai fórumok elé tárja véleményezésre.
- Indokolt esetben részt vesz a Származási Igazolás időleges vagy végleges bevonásával, a tenyésztési jog felfüggesztésével vagy tenyésztési tilalom elrendelésével kapcsolatos vizsgálatokban.

Mestertenyésztői Tanács Vezetőjének feladatai:

- Vezeti, szervezi és irányítja a Mestertenyésztői Tanács munkáját.
- Figyelemmel kíséri a fajta standard aktualitását, szükség szerint kezdeményezi annak módosítását, melynek alapját a mudi populáció áttekintése, jellemzése, populáció statisztikai kimutatásai és az eredeti standard képezheti.
- Indokolt esetben származásvizsgálatot rendel el.
- Indokolt esetben a Származási Igazolás bevonása.
- Figyelemmel kíséri az egyes tenyészegyedek tenyészértékét.
- A Mestertenyésztői Tanács Vezetőjének döntését kell figyelembe venni abban az esetben, ha a közös feladatokban nézetkülönbség lép fel a Tenyésztési és a Mestertenyésztői Tanács, illetve a Tenyésztésvezető és a Mestertenyésztői Tanács Vezetője között.

Jelen Tenyésztési Programot a MME Tenyésztési Tanácsa többségi szavazással elfogadta.

A Tenyésztési Program a kihirdetését követő napon lép hatályba.

A Tenyésztési Program hatályba lépésével egyidejűleg a korábbi vonatkozó szabályzatok érvényüket veszítik.

I. TAGNYILVÁNTARTÁS, ÁLLOMÁNYNYILVÁNTARTÁS

Az Egyesület tagjai neve alatt bejegyzett kennelek:

Aranykoszorús Mestertenyészet: 6 db.

Ezüstkoszorús Mestertenyészet: -

Bronzkoszorús Mestertenyészet: 2 db.

További tenyészetek: 21 tenyészet (az egyesület éves tagnyilvántartása alapján évente frissítve, 2019. júniusi adatok) .

Külföldi tagjaink tenyészetei: -

II. TENYÉSZTÉSI SZABÁLYZAT

1. AZ EGYESÜLET ÁLTAL GONDOZOTT KUTYAJAJTA A MUDI

238 sz. FCI standard

MUDI

Származása:

Magyarország

Felhasználása:

Terelőkutya. Bátor viselkedése miatt a pásztorok körében a nagyobb testű, vagy nehezen kezelhető állatok terelésére is igen kedvelt. Vaddisznó hajtóvadászatra is használják. Kitűnő őrző-védő, sport-, és kísérőkutya. Házőrző, és jelzőkutya. Kedvelt házi eb. Viszonylag rövid szőrzete és kitűnő alkalmazkodóképessége miatt lakásban is nehézség nélkül tartható.

FCI besorolása:

I. fajtacsoport Őrző- és terelőkutya (a svájci havasi kutyák kivételével)

1. szekció

Munkavizsga nélkül.

Rövid történeti áttekintés:

A XVIII - XIX. században magyarországi terelő pásztorkutyák és feltehetőleg különféle állófülű német juhászkutyák spontán keveredéséből alakult ki.

Általános megjelenés:

Középnagy testű juhászkutya fajta . Feje megnyúlt, elkeskenyedő. Füle felálló. A törzs felső vonala hátrafelé enyhén lejt. Szőrzete a végtagok elülső részén rövid, sima, máshol hosszabb, és erőteljesen hullámos, göndörödésbe hajló. Igen sokszínű fajta.

Fontos méretarányok:

Törzshossz/marmagasság: 103/100

Mellkasmélység/marmagasság: 40-45/100

Mellszélesség/marmagasság: 30/100

Fejhossz/marmagasság: 42/100

Fanghossz/fejhossz: 40/100

Fülhossz/fejhossz: 45/100

Viselkedés és jellem:

Élénk vérmérsékletű, rendkívül tanulékony, bátor, éber, mozgékony, munkát kedvelő, értelmes és alkalmazkodóképes.

TESTFELÉPÍTÉS

1. Fej

A mudi legtetszetősebb része a feje. A szemlélőben a figyelmes, éber, mindig tettekre kész, jókedvű, értelmes állat benyomását kelti, a féltékenység, a passzivitás és az agresszivitás legcsekélyebb jele nélkül. A fej ék alakú, az orr irányában elkeskenyedő.

Agykoponya:

Koponya: A koponya és a homlok enyhén domború. A szemboltívek csak kissé fejlettek.

Stop: Enyhe.

Arckoponya:

Orrtükör: Keskeny, elöl lekerekített, közepesen tág orrlyukakkal. Színe a fekete, fehér, fakó és cifra (blue merle) színű mudiknál mindig fekete, a többi színváltozatnál barna, a hamvasnál szürke.

Fang: Közepesen erős, az orrhát egyenes.

Ajkek: Szorosan a fogsorhoz simulóak. A szájzug kissé csipkézett. Az ajkak pigmentáltsága az orrtükör pigmentáltságával egyező.

Állkapocs/Fogak: Teljes, ollós harapás. Szabályos, középnagy fogak.

Szemek: Keskenyek, a belső és külső szemzugon enyhén hegyesen keskenyedőek és kissé ferdén ülőek; ettől kissé csibészes a tekintete. A szemszín lehetőleg minél sötétebb legyen. A hamvas (kék), és a cifra (blue merle) színváltozatnál nem hiba a csókaszem. A szemhéjszélek feszesek, jól pigmentáltak.

Fülek: Magasan tűzött állófülek. Fordított V-alakúak, jól szőrözöttek, a szőrszálak a fülkagyló peremén túlnyúlnak. A fülmozgás igen élénk, a fülkagylót egymástól függetlenül is képes radarszerűen körbeforgatni. A fül kb. 10-15 %-kal hosszabb, mint tövének szélessége.

2. Nyak:

A kissé magasan illeszkedő nyak a vízszintessel 50-55 fokos szöget zár be. Középhosszú, kissé ívelt, jól izmolt. Lebernyege, és szőrnyakörve nincs. Kanoknál kevésbé fejlett sörény előfordulhat, de sohasem lehet feltűnő.

3. Törzs

Felső vonal: Enyhén lejt a far irányába.

Mar: Kifejezett és hosszú, izmolt.

Hát: Egyenes, rövid.

Ágyék: Középhosszú, és feszes kötésű.

Far: Rövid, csapott, közepesen széles, jól izmolt.

Mellkas: Elülső része kissé domború. Mélysége a könyökig ér. Bordázata csak kis mértékben dongás, inkább lapos.

Alsó vonal: Hátrafelé kismértékben felhúzott.

4. Farok

Középmagasan tűzött. Nyugalmi állapotban lóg, a farok alsó harmada ilyenkor a vízszinteshez közelít. Feszült figyelem, és élénk mozgás közben farkát sarlósan a vízszintes síkja fölé emeli. A farokkurtítás nem hiba, de nem kívánatos. A kurtított farok 2-3 ujjnyira van csonkolva. Elvértve születnek kiskutyák rövid farokkal, illetve farok nélkül is. A farok dúsan szőrözött, alsó élén a szőrszálak hossza akár a 10-15 cm-t is elérheti.

5. Végtagok

Elülső rész:

Lapocka, váll: A lapocka mérsékelten dőlt, jól izmolt. A szügy első része lekerekített, a mellcsont csúcsa csak kissé áll ki.

Felkar: Középhosszú.

Könyök: Szorosan a testhez simul.

Elülső lábtőizület: Feszés, száraz.

Elülső lábközép: Meredek.

Elülső mancsok: Kerek, szorosan egymás mellett álló ujjakkal. Az ujjak között és alatt csak kevés szőr található. A talppárna rugalmas. A karmok palaszürkék és kemények.

Hátulsó rész:

Általános: A hátulsó végtagok kissé hátraállítottak.

Comb: Hosszú, gazdagon izmolt.

Hátulsó lábközép: Rövid és meredek.

Hátulsó mancsok: Az elülsőkkel azonosak. A fattyúujjak nem kívánatosak, 2-3 napos korban eltávolítandóak.

6. Mozgás

A mudi mozgását az aprózó ún. tipegő lépés, lendületes ügetés, és térnyerő vágta jellemzi.

7. Bőr

Feszés, ráncatlan.

8. Szőrzet

A fej, és a végtagok elülső részét rövid, egyenes lefutású, simán fekvő szőr borítja. A test többi részén egységesen erősen hullámos, esetleg csigás lefutású, dús és mindig fényes, mintegy 3-7 cm hosszú a szőr. Helyenként szőrléceket, forgókat alkot. Leghosszabb az alkar, a comb hátulsó részén és a fark alsó élén, ahol határozott szőrzászlót alkot.

Szín:

- Fekete

- Fehér

- Fakó

- Cifra (Blue Merle), azaz sötétebb, vagy világosabb kékesszürke alapon feketével spriccelt, csíkozott, sávozott, vagy foltozott.

- Hamvas (kék)

- Barna

Kisméretű fehér jegyek megengedettek, de nem kívánatosak, 5 cm-nél kisebb átmérőjű mellfolt, és fehér tűzés a lábujjakon megengedett.

9. Méret

Marmagasság:

Kanok: 41-47 cm, ideális méret: 43-45 cm

Szukák: 38-44 cm, ideális méret 40-42 cm

Testsúly:

Kanok: 11-15 kg

Szukák: 8-12 kg

10. Hibák

Az előbb említett pontoktól való minden eltérés hibának tekintendő, amely értékelésének pontos arányban kell állnia az eltérés fokával.

11. Kizáró hibák

- Fekete, fehér, cifra, fakó, vagy hamvas színű kutyáknál hússzínű, májszínű, vagy foltos, a barna mudiknál a hússzínű orrtükr.
- Előreharapás, vagy a 2 mm-t meghaladó hátraharapás. Hiányzó metszőfogak, szemfogak, a 2-4 premolar, vagy az 1-2 molar hiánya.
- A fekete színű kutyáknál a sárga szem.
- Lógó fülek
- Rövid, sima, fekvő szőrzet az egész testen; hosszú szőr a fejen; nemezesedésre hajlamos szőrzet.
- Ordas szín; fekete és cserszín a sárga és a barna közötti színtartományba tartozó jegyekkel.
- A standard leírásban rögzített méretektől való eltérés.

Utólagos megjegyzés

A kanoknak két, teljes egészében a herezacskóban elhelyezkedő, szemmel láthatóan normálisan fejlett herével kell rendelkezniük.

2. TENYÉSZTÉSI CÉL, -MÓDSZEREK ÉS AJÁNLOTT TARTÁSI MÓD

2.1. Tenyészcél

A fentebb ismertetettek értelmében a fajtagazda nemesítő ország Magyarország. A mudi terelő pásztorkutyafajta, fajtatisztán való fenntartása, génállományának megőrzése, a fajta nemesítése, a benne rejlő ősi értékek és készségek – életerő, egészség, ellenálló képesség, munkakészség, tanulékonyág, terelőjellel és hajlam – megőrzésével. A mai cél a terelési funkció megtartása mellett, sportcélokra (agility, flyball), jelzőkutyának, ill. kedvtelési célokra való megfelelést tűzi ki. Továbbá tenyészcél a standardhoz legjobban közelítő, egészséges, örökletes betegségektől mentes, fajtatiszta egyedek szabályozott, ellenőrizhető tenyésztése.

Tenyésztés módszere: Fajtatiszta tenyésztés:- amikor mindkét párosítandó egyed egyazon fajtába tartozik

2.2. A fajtatiszta tenyésztési eljárások, tenyészvonalak, családok, párosítási terv:

a) Idegen párosítás

Általános elv, hogy a párosítandó egyedek között a negyedik ősi sorig /azaz 16 ős/ bezárólag rokonok ne forduljanak elő.

b) Rokontenyésztés

A rokontenyésztés egy szűkebb vérrokonra alapozott - tenyésztés, melyben egy ősi legalább egyszer az apai és anyai ágon képviselve van.

Mivel a mudi fajta szűk tenyészalapról származik, a tágabb rokontenyésztés alkalmazása gyakori.

Megkülönböztetünk:

- nagyon szoros rokontenyésztés: szülő-utód, testvérek, párosítása. TILTOTT TENYÉSZTÉSI MÓD!
- szoros rokontenyésztést: másod, harmadfokú rokonok párosítása. Másodfokú rokonok párosítása nem ajánlott. (unokatestvér, nagybácsi-unokahúg)

Ide sorolható a féltestvér párosítás, melyre indokolt esetben a tenyésztői tanács engedélyt adhat.

- tágabb rokontenyésztést: negyedfokú és oldalági rokonok párosítása.

c) Vonaltenyésztés:

olyan egyedek csoportja, amely közeli rokonságban van egy közös őssel anélkül, hogy az ősi sorban más közös ősök többször szerepelnének.

(Különleges esetekben indokolt lehet egy kiváló apaállattal érdemi rokonságba hozni egy kisebb populációt, különösen, ha valamilyen ritka tulajdonságot, allélokot kellene rögzíteni a fajtában. Ebben az esetben elfogadható a vérvonaltenyésztés, de a genetikai diverzitás fenntartása érdekében inkább kerülni, mint keresni kell ezt a tenyésztési eljárást!)

c/1) Tenyészvonal:

kiemelkedően örökítő kantól származó azonos fenotípusú utódok egy vonalba kerülnek. Ajánlott több vonal kialakítása. (bevett gyakorlat)

A tenyészvonal olyan genealógiailag egységes állatcsoport (részpopuláció, párosítási csoport), amely bizonyos tulajdonságokat biztonságosan örökít. A tenyészvonal a genetikai vonaltól különbözik. Értékét nem a rokontenyésztés adja, hanem az, hogy az egy apaállattól származó vonalhoz tartozó állatokat generációról generációra úgy párosítják, hogy az értékes őstől való távolodás ellenére a megkülönböztető genetikai és fenotípusos érték fennmaradjon.

(A jelenlegi nagyhatású tenyészkanok : Királytelki Okos, Királytelki Gatyás, Gulakuti Józán Paraszt, Mecseki Bundás Ádáz, Nyírségfia Rabló, Gulakuti Cönde, Kunok Kincse Házárd, Gulakuti Tajték Dicső, Meggyvirág Okos, Kökényfia Cibere.)

d) Család:

a családok alapja a törzskönyvben szereplő alapító szuka és annak ivadékcsoportja.

Jelenlegi nagyhatású tenyészszukák: Gulakuti Bíbor , Szajkó, Mecseki Bundás Álom, McPotter's Creek's Ihlet, Szürkevillám Ugye Kedves, Nyírségfia Vihar, Királytelki Rozi, Mecseki Bundás Ada, Kunok Kincse Anna.)

e) Párosítási terv:

Génbanki állományok párosítási terve: Minden esetben egyedi párosítás. Típustulajdonságok, funkcionalitás és egészségi mutatók kiemelt jelentősége. Elsődleges cél a genetikai variancia fenntartása. A küllemi szelekció során háttérbe szorult vonalak és családok preferenciája mellett.

Hobbyállományok párosítási terve: Minden esetben egyedi párosítás. A tenyésztő szakmai belátása szerint történik a tenyésztési program előírásai és a tenyésztői tanács iránymutatásai szerint.

f) Szelekció rendje:

: A tenyészállatok kiválasztása többlépcsős szelekciós rendszerben történik.

- ▶ első lépcső: pedigréanalízis, Ősök információi, káros recesszív gének eliminálása
- ▶ második lépcső: fenotípus, funkcionális típusbírálat, tenyészszemle, DNS minta gyűjtés
- ▶ harmadik lépcső: saját egészségi szűrések
- ▶ negyedik lépcső: funkcionalitás, idegrendszer, hasznosítási tulajdonságok értékelése,
- ▶ ötödik lépcső: szaporodásbiológiai alkalmasság, apai és anyai értékmérők (fedezőkézség, szoptatási és kölyöknevelési készség)
- ▶ hatodik lépcső: utódcsoportok értékelése- lehetőség szerint

Kis populációk szelekciója és az Effektív Populációméret (Ne) becslése:

A magyar ebfajták ismert származású egyedeinek a száma folyamatosan csökken. A populáció méretéből fakadóan egyre gyakoribbá válik a rokon egyedek véletlenszerű párosítása, ami beltenyésztettséghez és genetikai leromláshoz vezet. (fehér pulinál jól követhető)

A populációk dinamikájából adódóan a fajták létszáma hol csökken, hol nő majd ismét csökken. A populáció génkészletét minden esetben a lecsökkent létszám limitálja, így az újra megnövekedő állományban egyre kevesebb lesz a rendelkezésre álló variancia.(palacknyakhatás).

Az ideális populációtól való eltérés, a populációk méretbeli különbségének számszerűsítésére alkották meg az Effektív Populációméret (Ne) nevű mutatószámot. Az Effektív Populációméret a fajta azon egyedeit foglalja magába, amelyek valóban átadják génjeiket a következő nemzedéknek. Az elméleti

1:1 ivararány (ahány szuka annyi kan a tenyésztésben) mellett a populáció létszáma (N) megegyezik az Effektív Populációmérettel (Ne). Amennyiben az ivararány ettől eltérő és természetesen az ebajtáknál eltérő, akkor az Ne értéket képlettel lehet meghatározni. Az Effektív Populációméret és a populáció beltenyésztettsége törvényszerűen összefügg.

Effektív Populációméret (Ne)= $4N_m \times N_f / (N_m + N_f)$

N_m: kanok száma a tenyésztésben, N_f: szukák száma a tenyésztésben

Elméleti modell számítás százas populációban az Effektív Populációméret és a beltenyésztettség szemléltetésére

létszám összesen	szuka szám	kan szám	Ne	belteny%
100	50	50	100	1,00
100	60	40	96	1,04
100	70	30	84	1,19
100	80	20	64	1,56
100	90	10	36	2,78
100	99	1	3,96	
25,25				

2.3. A mudi megőrzését a Magyar Mudi Egyesület a fajta helyzetét figyelembe vevő tenyésztési program kialakításával, valamint annak végrehajtásával biztosítja.

2.3.1.

A fajta megőrzése történhet:

- in-vivo - az egyedek élő állapotban történő megőrzése;
- in-situ feltételek között - a fajta kialakulásakor jellemző, eredeti tartási, takarmányozási és szelekciós feltételek biztosítása a génmegőrzés során, fokozott figyelemmel az állatvédelmi szabályok betartására
- ex-situ feltételek között, amennyiben a b) alpont szerinti megőrzés nem valósítható meg a fajta kialakulásakor jellemző, eredeti tartási, takarmányozási és szelekciós feltételektől eltérő technológiák és művi eljárások alkalmazása a tenyészállat nevelésben és tenyésztésben
- in-vitro feltételek között szaporítóanyag megőrzése laboratóriumi körülmények között.

2.3.2.

Az in-situ tartás feltételei:

Figyelembe véve, hogy a fajta kialakulásakor (mely a XVIII-XIX századra tehető) a maitól lényegesen eltérő volt az állattartási kultúra, és a szelekciós tevékenység lényegében a munkában nem tökéletes egyedek kiírtását jelentette, az in-situ tartás és megőrzés csak fokozott odafigyeléssel, felügyelettel, és a XXI.sz. kultúrájának és állatvédelmi szabályainak betartásával lehetséges. A genetikai változatosság, a küllemi tulajdonságok, valamint képességek varianciája azonban eltérő szubpopulációk kialakítását indokolja. Az évtizedeken át jellemző küllemi célú hobbitenyésztés mellett a génmegőrzést is szolgáló munka állományoknál a hagyományos tartásmódnak újra van létjogosultsága. (nemzeti parkok természetes közegei, puszták, majorok)

2.3.3.

Az ex –situ, vagyis napjaink jellemző tartásmódja, az állatvédelmi szabályok betartása mellett alkalmas leginkább a kulturált kutyatartásra. A kutya az ember közelében, társállatként tartva képes csak realizálni a benne rejlő genetikai képességeket. Tartható lakásban, kennelben, udvaron, kertben. Az elegendő szabad mozgásról minden esetben gondoskodni kell. Az esetleges elkóborlást meg kell akadályozni.

2.3.4.

Szaporító anyag és genetikai minta megőrzése (génbank) laboratóriumi körülmények között a nemzetközi előírásoknak megfelelő protokoll szerint.

A nukleusz állományok in vitro génmegőrzése állami génbankban történik.

A fenti eljárásra a mindenkori jogszabálynak megfelelően kidolgozott rend szerint kerülhet sor.

2.4. A fajtára jellemző és a tenyésztésnél ajánlott tartási mód

Tenyéskutyák tartása lakásban, házban, gazdasági épületben, szabad területen, nyitott vagy részben nyitott kennelben is lehetséges.

A mudi számára a fajta igényeit figyelembe véve kell a tartási körülményeket biztosítani.

Javasolt a kutyával történő rendszeres, lehetőleg napi foglalkozás, és hogy minden kutya kellő mennyiségű időt töltsön el gazdája, illetve a család közelében.

A kölyöknevelő helyiség huzatmentes, higiénikus legyen. Szigorúan tilos a kutyákat megkötve, láncon, ketrecben, szállító boxban elhelyezni, kivéve indokolt esetben, akkor is csak korlátozott ideig, A vonatkozó jogszabályok alapján a mudi kistestű kutyafajtának minősül, ezért az alábbi tartási szabályokat kell alkalmazni:

A kutyák megfelelő elhelyezése:

- egy kutya tartása esetén 10 m²
- csoportos tartás esetén kutyánként 6 m² terület szükséges,
- a kutyák rövid ideig (1-2 óra) 6 nm-nél kisebb területen is tarthatók,
- A kutyák állandóan kikötve nem tarthatók.
- A kutyának minden esetben árnyékos, nyugalmas pihenő helyet kell biztosítani.

Az Egyesület megtiltja tagjainak, hogy kutyáikat vagy azok kölykeit kereskedőnek vagy állatkereskedésnek adja el. Amennyiben a tag ezt a rendelkezést bizonyítottan megszegi, az Egyesület kizárja a tagok sorából!

3. A NUKLEUSZ ÁLLOMÁNY KIJELÖLÉSÉNEK RENDJE, MINŐSÍTÉSI RENDSZER

A nukleusz állomány kijelölése

A nukleusz állomány a fajta legnagyobb genetikai értéket képviselő populáció hányada.

Erőteljes szelekciós nyomás és célzott egyedi párosítás mellett hatékonyan képes szolgálni a fajta genetikai előrehaladását és a genetikai diverzitás fenntartását..

Kijelölése a többlépcsős szelekciós rendszerben történik (1-6. illetve lehetőség szerint.)

Nukleusz állomány a génbanki és a génbanki állományon kívüli populációból is kijelölhető.

A génbanki nukleusz állomány külföldre történő értékesítése hatósági bejelentés köteles.

A nukleusz állományba sorolt szukák párosítása fokozott gondossággal történik. A megszületett kölykök szelekciója mellett, azok tenyésztési célú hasznosítására kell törekedni.

A nukleusz állomány kijelölése az osztályba sorolás rendje alapján történik. Az I. és II. osztályba sorolt kutyák képezhetik a nukleusz állományt.

3.1. Minősítési rendszerrel figyelembe vett szempontok

a. Tenyészszemle eredmény

Részleteket lásd. 5. fejezetben.

b. Csípődiszplázia szűrés, melynek hitelesített (Magyar Kisállat Ortopédiai Egyesület, illetve külföldi vizsgálat esetén az adott országban elfogadott) eredménye: A-B-C-D-E

A = mentes; B = átmeneti; C = enyhe; D = közepes; E = súlyos.

Súlyos (E) diszplázia vizsgálati eredményű kutya tenyészosztályba nem sorolható,
TENYÉSZTÉSE NEM ENGEDÉLYEZETT !

„Közepes” (D) minősítésű csípődiszplázia vizsgálati eredmény esetén, különösen indokolt esetben, csak a Tenyésztési Tanács engedélyével, a kutya egész életére vonatkozóan egy alom engedélyezett, kizárólag „A” vagy „B” vizsgálati eredményű szukával/kannal.

c. Terelési Képességvizsga

d. Utódellenőrzés eredménye:

Kanok és szukák esetében is minimum 3 alomból almonként minimum 3 egyed III. osztályú tenyészegyed minősítést ér el.

A minősítési követelmények teljesítése a 2016. január 1. után született egyedekre

vonatkozóan kötelező érvényű, az ez előtt született egyedek esetében a III. fokozat kerül kiadásra, a magasabb eredmény igazolásáig.

A 2016. január 1. után született kutya a tenyészszemle és megfelelő diszpláziaszűrés teljesüléséig „Nem minősített egyed”-nek minősül, mely tenyésztésben nem használható.

3.2. Osztályba sorolás

A fenti szempontok alapján négy osztályba sorolhatók az egyedek, melyek a következők:

- I. osztályú tenészegyed
- II. osztályú tenészegyed
- III. osztályú tenészegyed
- IV. nem minősített egyed
- V. Tenyésztésből kizárt.

Az I-II-III osztály esetében előfeltétel az Egyesület által rendezett tenészszelemlén a „Tenészthető”, „minősítés elérése. A további minősítések megszerzéséig a tenyésztésbe állított 2016. január 1. előtt született egyed a II. fokozatba sorolandó.

A fenti dátum után született kutyák csak a minősítési rendszerben leírtak szerint kerülhetnek tenyésztésre, utódaik ennek alapján kaphatnak származási lapot. A fenti időpont után született, minősítéssel nem rendelkező szülők utódai Regisztrációs lapot kapnak.

3.2.1.

V. Tenyésztésből kizárt

Tenészszelemlén FCI bíró által „nem tenészthető” minősítést kapott egyed, vagy MKOE csípődiszplázia szűrésen E minősítéskapott egyed.

3.2.2. IV. Nem minősített egyed

A minősítési rendszer követelményeit nem teljesített egyedek a „Nem minősített egyed” kategóriába kerülnek.

3.2.3. III. osztályú tenészegyed

a. amennyiben az egyed 2016. január 1. előtt született, úgy használható tenyésztésre „Tenészthető” minősítés birtokában.

b. amennyiben a 2016. január 1. után született egyed a tenészszelemlé alkalmával „tenészthető” minősítést kap, és MKOE csípődiszplázia eredménye A,B,C kategóriájú, illetve D egyedi engedély esetén.

3.2.4. II. osztályú tenészegyed minősítés követelményei:

A 3.2.3. III osztályú tenészegyed követelményei
valamint sikeres terelési képességvizsga .

3.2.5. I. osztályú tenészegyed minősítés követelményei:

3.2.4.II osztályú tenészegyed követelményei, valamint
Utódellenőrzés eredménye:

Kanok és szukák esetében is minimum 3 alomból almonként minimum 3 egyed vagy 3-nál több alom esetén összesen 9 egyed III. osztályú tenyészegyed minősítést ér el.

3.3. A minősítési rendszer adminisztrációja

Lebonyolítási rend:

A szükséges dokumentációt az Egyesület címére papír vagy elektronikus formában kell eljuttatni, ahol a törzskönyvezési adatokhoz kerülnek.

4. Törzskönyvbe sorolás rendje, valamint a felderített egyedek törzskönyvbe emelésének előírásai.

4.1.Főtörzskönyv

Főtörzskönyv azokat az egyedeket tartalmazza, melynek három ősi sora ismert.
törzskönyvi jel és szám: MET. Mu. xxx/év

4.2.Melléktörzskönyv

Melléktörzskönyvbe azok az egyedek kerülnek, amelyeknek három ősi során ismeretlen egyedek találhatóak.
törzskönyvi jel és szám: MET. Mu. xxx/R/év

4.3.A felderített egyedek melléktörzskönyvbe emelésének előírásai

A mudi nyitott törzskönyvű fajta, mely lehetőséget ad mudi standardnak megfelelő fenotípussal rendelkező egyedek melléktörzskönyvbe vételére.

A jövőben, ha a fajta rendelkezik géntérképpel, akkor a regisztrációba vétel során az egyed genetikai azonosítása is szükséges.

A melléktörzskönyvbe vétel feltétele az egyed MKOE által kiadott csípőízületi diszplázia szűrés „A”, „B”, „C”eredményének bemutatását követően a Magyar Mudi Egyesület által rendezett tenyészszemlén, FCI bíró által kiadott konfirmáció, mely alapján az egyed regisztrációs lapot kap, és a melléktörzskönyvbe kerül.

Utódai szintén melléktörzskönyvbe kerülnek mindaddig, míg az először melléktörzskönyvbe került egyed a harmadik ősi sorba kerül.

4.4. Regisztrációs lap

Amennyiben egy szülőpár valamelyik tagja nem rendelkezik tenyészhető minősítéssel az utódoknak csak regisztrációs lap adható ki.

A Regisztrációs lappal rendelkező kutya A MEOESZ szabályzata alapján Kiviteli származási igazolást nem kaphat valamint FCI kiállításon nem vehet részt.

4.5.Származási lap

Minden olyan egyed származási lapot kap, amely minősített szülők párosításából származik, illetve olyan regisztrációs lappal rendelkező egyed, mely sajátjogán, tenyészszelemlén FCI bíró által kiadott tenyészhető minősítést kap, ill. rendelkezik MKOE által kiadott „A”, „B”, „C” csípőizületi diszplázia szűrési eredménnyel.

4.6 Konfirmáció

Regisztrációs lappal rendelkező egyedek elbírálása FCI bíró által az Egyesület tenyészselemléjén. Ismeretlen egyedek regisztrációba vétele valamint konfirmációja az Egyesület által rendezett tenyészselemlén egy rendezvényen egy időben is megszerezhető.

4.7.Nem standard színű egyedek

Azok az egyedek, amelyek születés kori színe a standard alapján „nem standard szín”, a szülők minősítésétől függetlenül, regisztrációs lapot kapnak. A standard módosítását követően lehetőség van ezen egyedek konfirmációjára, a sikeres konfirmációt követően a regisztrációs lap származási lapra cserélendő!

5. A tenyésztésbe vétel szabályai

A szabályzat hatálya kiterjed azon személyekre, akik a tenyésztést Magyarországon végzik, függetlenül tagsági viszonyuktól, amennyiben a tenyésztés során a kutya számára az elismert tenyésztő szervezet által kiadott származási lapot igényelnek.

5.1. Tenyésztésbe vétel feltételei

5.1.1. Csak egészséges egyedekkel, az állatvédelmi törvény követelményeinek betartásával szabad kutyát tenyészteni. Tenyészerek és kölykök részére megfelelő tartást kell biztosítani. Ehhez alapvető feltétel a tiszta, a fajtának megfelelő tartás, gondos ápolás, és emberi odafigyelés. A kutya faj természetéből adódóan alapvetően fontos szempont az ember állandó közelsége, ezért szükséges feltétel az állandó lakott ingatlanon való tartás.

Tenyésztésbe csak olyan egyedek állíthatók, melyek az Egyesület tenyésztési szabályzatában leírtaknak megfelelnek.

Tenyészebet importálni az erre vonatkozó rendeletek betartásával lehet. (lásd 12. pont)

Az importált és nyilvántartásba vételre szánt kutya FCI által elismert származási lappal, illetve az adott ország Export pedigréjével valamint a Tenyésztési Hatóság jogszabály által előírt engedélyével kell, hogy rendelkezzen.

Importált kutyákat a származási ország, vagy az Egyesület által kiadott „tenyészhető” minősítés birtokában lehet tenyésztésbe állítani.

Azon kutyák, melyeknek valamelyik szülőjétől az Egyesület a tenyésztési engedélyét megtagadta, és ezután külföldön lettek tenyésztésbe állítva, Magyarországon nem tenyészthetők, utódaik nem törzskönyvezhetők, származási lapot nem kaphatnak. A vemhesen importált szukákat a kölykezést követő lehető leghamarabb kell tenyészszemlén bemutatni, megszerezni az utólagos tenyésztési engedélyt, a kölykök származási lapjának kiadása addig felfüggesztésre kerül. Az alombejelentőhöz csatolni kell az eredeti fedeztetési igazolást, másképp a kölykök nem vehetők törzskönyvi nyilvántartásba.

Külföldi fedeztetésnél az adott ország szabályai az irányadók. Külföldi fedeztetés: csak az FCI által elismert származási lappal rendelkező kanna és az FCI által elismert törzskönyvvezető szervezet fedeztetési igazolása alapján történhet. Abban az esetben, ha a termékenyítés mélyhűtött spermával történik az ebek törzskönyvezéséhez a spermabank, vagy állatorvos hivatalos igazolása szükséges!

Külföldi tulajdonú kan genetikai azonosítása a mindenkor szuka tulajdonos feladata és ennek költségei is őt terheli.

5.2. A tenyésztésbe vétel alsó korhatára és a tenyésztésben tartás felső korhatára

Szuka kutyát legkorábban 18 hónapos kortól lehet tenyésztésbe állítani. Kanok esetében a korhatár 12 hónap.

A tenyésztésbe vonás felső korhatára szukáknál a fedeztetéskor betöltött 10 év, kanoknál nincs felső korhatár. Kivételes esetben, amennyiben a szülőpár bármelyike nem éri el vagy meghaladja a megadott korhatárt, a Tenyésztői Tanács engedélye szükséges az alom származási lappal való ellátásához.

5.3. Két kölykezés közötti idő

Egy szuka után két naptári évenként két alom törzskönyvezhető függetlenül az alomban felnevelt kölykök számától.

5.4. tenyésztés „EB REGISZTRÁCIÓS LAP” –os egyeddel

A REGISZTRÁCIÓS LAP” -pal rendelkező kutya a tenyészszemlén történő confirmáción való megfelelés esetén megkaphatja a végleges származási lapot valamint a tenyészminősítést.

Amennyiben a kutya nem rendelkezik a végleges származási lappal, ebben az esetben utódai regisztrálásra nem kerülnek.

5.5. Almonként nyilvántartásba vehető utódok száma:

Az Egyesület minden egészséges, életképes kiskutyát nyilvántartásba vesz.

5.6. Pároztatás feltételei

Elsőfokú rokonok közötti pároztatás nem engedélyezett. Ilyen pároztatás: apa és leánya, anya és fia, testvérek egymással.

Minden pároztatás után a kan tulajdonosa a Fedezési Igazolás kitöltésével igazolja a fedezés tényét. A Fedezési Igazolás egyik példányát a szuka tulajdonosa a kan származási lapjának másolatával (mindkét oldal) együtt az alombejelentő mellékleteként benyújtja.

Egy szukát egy tüzelési ciklus alatt alapvetően egy kannal szabad pároztatni. Vitás esetekben DNS vizsgálatot lehet kérni az apaság megállapítására.

Amennyiben a szuka két különböző kannal került fedezésre, abban az esetben születendő kölykök DNS vizsgálatát a microchip beültetése után, egyedi azonosítással kell elvégezni.

Az apasági vizsgálat DNS teszt eredménye alapján lehet az alombejelentést megtenni és az utódokat törzskönyveztetni.

Cifra színű egyedeket egymással pároztatni tilos! Cifra színű egyedtől született fakó/fehér kutyákat genetikailag cifrának kell tekinteni mindaddig, amíg ennek az ellenkezőjét DNS vizsgálattal a kutya tulajdonosa nem igazolja.

Az átmenetileg az országban tartózkodó fedező kanok esetében a származási lapon szereplő törzskönyvi számot kell elfogadni.

5.7. Alombejelentés

A tenyésztőnek a megszületett almot a Magyar Mudi Egyesület által használt űrlapon kell bejelentenie az alom születésétől számított 14 napon belül elektronikusan vagy postai úton. A DNS mintavevő eszközöket a szükséges mennyiségben küldi ki az Egyesület a tenyésztőnek.

Ezt követően az alom születésétől számított 6 hónapon belül kell a Magyar Mudi Egyesület részére a lent felsorolt mellékleteket papír alapon benyújtani. Az alombejelentőt a tenyésztőnek egyértelműen és hiánytalanul kell kitöltenie.

A tenyésztő számára jogszabályi kötelezettség, hogy a kiskutyát csak microchippel ellátva adhatja át más személynek.

Ebből következően, az alombejelentés során, amennyiben olyan kölyök van az alomban, mely számára a tenyésztő nem kíván származási lapot kiváltani, a microchip bejelentő lapon ebben az esetben is kötelező felsorolni az adott egyedeket/ke.

Az alombejelentőn minden esetben a kölykök születési színét kell feltüntetni!

A hiánytalanul kitöltött alombejelentőhöz papír alapon, postán küldve mellékelni kell a következőket:

- a szuka, és a kan tenyészengedélyének és származási lapjának mindkét oldali másolatát,
- az esetleges kiállítási eredményének és a szűrővizsgálatok, munkavizsgák másolatát,
- fedeztetési igazolást,
- az állatorvos igazolását a chip behelyezéséről,
- a tenyészszemle bírálati eredményét
- diszplázia szűrésről kiállított igazolást. A minősítési követelmények teljesítése a 2016. január 1. után született egyedekre vonatkozóan kötelező érvényű.
- a tenyésztőnek nyilatkoznia kell, hogy a szülők rendelkeznek DNS alapú azonosítóval.

Amennyiben a törzskönyvben rögzítésre került a teljesítményvizsgálat a kiállítások és egészségügyi szűrés eredménye, ezeket nem szükséges az alombejelentőhöz mellékelni.

A 62/2016.(IX.16) FM rendelet 6. § (2) szerint: „A magyar ebajták törzskönyvezendő egyedeinek származását DNS alapú származásellenőrzéssel kell igazolni, amelynek elvégzését a fajta fenntartásáért felelős tenyésztő szervezet tenyésztési programjával összhangban koordinálja.”

A fentiek alapján a mindenkor érvényben lévő rendeletben előírtak szerint kell eljárni. A szülőknek DNS azonosítóval kell rendelkezniük, melyet a NÉBIH Genetikai Laboratóriuma ad meg a MEOESZ és a mindenkori elismert tenyésztőszervezet számára. Külföldi fedeztetés esetében is rendelkezni kell mindkét szülő DNS azonosítójával. A chipezés után a kölyköktől levett szájnyalvák mintát a tenyésztő köteles a NÉBIH Genetikai Laboratóriumába eljuttatni, melynek eredményét a NÉBIH az Egyesületnek küldi meg. DNS alapú származás azonosság hiánya esetén a kölykök törzskönyvbe nem vehetők.

A DNS alapú származás ellenőrzés lebonyolításáról az Egyesület honlapján tájékoztatja a tenyésztőket.

Az alombejelentés dokumentumainak ellenőrzése után az erre megbízott személy átadja az alombejelentőt a származási lap kiállítása céljából a vonatkozó szerződésben meghatározott feltételek szerint a szerződött partnernek. (a Magyar Mudi Egyesület esetében a MEOESZ-nek), a nemzetközi elismertséget is adó származási lap kiállítása céljából.

Az elkészült származási lapot ellenőrzés után a megbízott személy hitelesíti, ezután kerül postázásra a tenyésztő számára.

5.8. Életteljesítmény

Az életteljesítmény kontrolljának célja a populáció minőségének nyomon követése, szinten tartása, illetve javítása. Mérésével megakadályozható a populáció minőség romlása.

A tenyészszukák életében 9 alom engedélyezett, kanoknál évente maximum 12 fedezés.

A számok túllépésére, különösen indokolt esetben, előzetes kérvény alapján a Tenyésztési Tanács adhat engedélyt.

Apaállat használat szabályai: A tenyésztő szervezet populációs szinten a fajta genetikai diverzitásának fenntartása érdekében az Effektív Populációméret (Ne) emelésére és a beltenyésztettség csökkentésére törekszik.

A kritikus méretű populációknál a genetikai variancia, indokolt szelekciós nyomás mellett, apai ágon a geneológiai vonalak, anyai ágon a családok körének bővítésével valósítható meg.

A következő generáció megtervezése során a tenyésztő szervezet a lehető legnagyobb számú tenyészkan állomány aktív alkalmazására törekszik.

A tenyészkanok kijelölése a többlépcsős szelekciós rendszerben történik. A nukleusz állományba sorolt tenyészkanok a fajta legértékesebb tenyészállatai. Tenyésztésre csak minősített apaállat használható. Kerülendő egy-egy tenyészkan túlzott favorizálása. A génbanki és a sporttenyésztői állomány egyaránt nyitottnak tekintendő, egymás között átjárható.

A termékenyítés történhet természetes és mesterséges úton.

5.9. Több tulajdonos

Ha a tenyészkutya több személy tulajdonában vannak, akkor erről a tulajdonosok között írásos szerződést kell kötni, amelyből az egyes tulajdonosok jogai és kötelességei világosan kitűnnek.

Olyan tenyészszukák esetében, amelyek több személy tulajdonában vannak és tulajdonosai különböző FCI tagországokhoz tartoznak szerződéses szabályozást kell felmutatniuk a kennelnévről és a tulajdonjogról.

5.10. Alomellenőrzés és származás ellenőrzés

a) Alomellenőrzés:

Az alomellenőrzést alkalmasszerűen, a kölykök 8 hetes koráig, illetve a bejelentést követően 15 napon belül kell elvégezni. Az alomellenőrzést az alombejelentés után a kijelölt tenyésztési felügyelő végzi,

aki ellenőrzi az alom állapotát, a tartási és egyéb körülményeket, és formanyomtatványon rögzíti a tapasztaltakat.

Amennyiben az alomellenőrzés során olyan tény vagy adat jut az alomellenőr birtokába, mely a törzskönyvezés menetét érinti, vagy állatvédelmi szempontból kifogásolható, azt haladéktalanul jelzi a Tenyésztési Tanács felé a szükséges intézkedések megtétele céljából.

b) származás ellenőrzés:

A származás ellenőrzést és a fajtaazonosság ellenőrzését a mindenkori jogszabályok által kidolgozott és előírt módszertan szerint kell elvégezni. Az aktuális és ide vonatkozó szempontok és információk az Egyesület honlapján elérhetőek.

A DNS azonosító és a tárolt DNS minta felhasználásával szükség esetén elvégezhető a fajtaazonosság a származás, illetve az apaság vizsgálata.

c) Kennel Kontroll:

A Tenyésztési Tanács az állatvédelmi és egyéb szakmai követelmények betartásának ellenőrzése céljából alkalmasszerűen ellenőrizheti a bejelentett tenyészhelyeket.

5.11. Örökletes betegségek kiszűrése

A Magyar Mudi Egyesület az örökletes betegségek közül a csípő diszplázia szűrést tartja kötelezőnek, mely a minősítési rendszer része is

Az Egyesület Magyarországon a Magyar Kisállat Ortopédiai Egyesület által kiadott TANÚSÍTVÁNY –t fogadja el, illetve import kutya esetén az adott országban elfogadott szervezet minősítését. A szűrés eredménye az alábbi kategóriákba eshet:

A = mentes;

B = átmeneti;

C = enyhe;

D = közepes;

E = súlyos.

Csípődiszplázia szűrés 12 hónapos kortól lehetséges.

Mint ahogyan az a 3.1. pontban is kifejtésre került, súlyos (E) diszplázia vizsgálati eredményű kutya tenyészosztályba nem sorolható, **TENYÉSZTÉSE NEM ENGEDÉLYEZETT!**

„Közepes” (D) minősítésű csípődiszplázia vizsgálati eredmény birtokában a kutya egész életére vonatkozóan egy alom engedélyezett, kizárólag „A” vagy „B” vizsgálati eredményű szukával/kannal, de csak különleges esetben, előzetes kérelem alapján.

5.12. Kennel vagy részpopuláció megszüntetése esetén követendő szabályok

Amennyiben a tenyésztő úgy dönt, hogy tenyészetét részben vagy teljes egészében megszünteti, szándékát időpont megjelöléssel írásban jeleznie kell az elismert tenyésztő szervezet részére.

Természetes személy, mint tenyésztő elhalálozása esetén, amennyiben szükséges, a tenyésztő szervezet tagjai a fajtamentő szervezetekkel együttműködve igyekeznek gondoskodni az állatok elhelyezéséről.

A minősített aktív korú tenyészállatok külföldre kizárólag hatósági bejelentés követően értékesíthetők. A nukleusz állományba tartozó egyedek elhelyezését és további hasznosítását az ország határain belül a tenyésztő szervezet a tagjai körében igyekszik megoldani.

A nukleusz állományon kívüli populáció hányszoros biztonságos elhelyezésére is törekedni kell.

5.13. A fajta génkészletének felderítése

Az ország törzskönyvezett mudi állománya ismert, genetikai felderítése folyamatban van. DNS minták gyűjtése a Magyar Mudi Egyesület által 2016. óta zajlik.

A mintavétel folyamatos, a mindenkor érvényben lévő jogszabályoknak megfelelően történik. 2018.01.01. után a tenyészállatoknak DNS azonosítóval kell rendelkezniük, amely alapján az utódok származás ellenőrzése történik, ez minden esetben a törzskönyvbe vétel feltétele.

A felgyűlt mintaállomány a későbbi géntérkép elkészítéséhez is szükséges.

In vitro génmegőrzés feltételei, szabályai: szaporító anyag és genetikai minta megőrzése (génbank) laboratóriumi körülmények között a nemzetközi előírásoknak megfelelő protokoll szerint.

A nukleusz állományok in vitro génmegőrzése állami génbankban történik.

A fajta génkészleteinek felderítése a DNS vizsgálatokra épül. A fajtaazonossági és származásellenőrzési vizsgálatok mellett a génbanki megőrzés lehetővé teszi a fajta genetikai adatbázisának kialakítását és az adatok tudományos elemzését. Ezek alapján mérhetőek a populáció dinamikai változások és becsülhető a genetikai távolság.

III. TELJESÍTMÉNYVIZSGÁLATI SZABÁLYZATOK

1. A tenyésztésre való alkalmasság mérésének eszközei (tenyészfelmérés)

A kutya tenyészteljesítményének mérése a tenyészfelméréseken történik. A tenyészfelmérések szolgálnak a tenyésztésre való alkalmasság, valamint az életteljesítmény mérésére, és a tenyésztési eljárások összességét egészítik ki.

Mivel az elmúlt évtizedben valamennyi magyar eb fajta estében érzékelhetően megnőtt a származási lappal nem rendelkező ugyanakkor fajtatiszta és esetenként rendkívül típusos egyedek száma, a génmentés elkerülhetetlenné vált. Ennek adminisztrációs feltételeit az érvényes nemzetközi (FCI) szabályoknak megfelelően a MEOESZ és a génmegőrző intézmény közreműködésével ki kell dolgozni.

A Mudi esetében a nyitott törzskönyv és az ismeretlen ősökkel rendelkező típusos kutyák befogadásának kidolgozott korábban részletezett rendje ezt továbbra is biztosítja.

A tenyészfelmérés a tenyésztés módszerének eszköztára, mely az alábbiakból tevődik össze:

- Küllemi bírálat: kiállításokon, tenyészszemléken történik.
- A tenyészszemlén kerül kiválasztásra a tenyésztésre alkalmas hím és nőivarú egyed.
- Belső érték mérő tulajdonságok bírálata, munkateljesítmény
- A hasonló fajták esetében nemzetközi gyakorlatban bevált és eredményes teljesítményvizsgáló módszerrel alapuló rendezvényeken történik. A vizsgálat kiterjed a kutyák viselkedésére, öröklött és ösztönös tulajdonságaik felmérésére.

A munkateljesítmény az alábbi módszerekkel mérhető:

- Terelési Képességvizsga (NHAT): az alapvető ösztönök meglétének vizsgálatára alkalmas (opcionális, ajánlott)
- Terelőkutya versenyek és vizsgák: a képzett terelőkutyák teljesítményének mérésére szolgálnak. (opcionális, ajánlott) Az FCI és a MEOESZ mindenkor érvényes szabályai szerint zajlanak.
- Karakterteszt: az általános viselkedési, idegrendszeri tulajdonságok mérését teszik lehetővé. (opcionális)

1.1.A tenyészfelmérések eredményeinek kezelése

A tenyészfelmérések eredményeinek kezelését és a rangsor felállítását a rendelkezésre álló adatok alapján az Egyesület végzi a minősítési rendszerben meghatározott módon.

A szabályok és előírások összessége a benne foglaltakkal biztosítja a minőségi kutyatenyésztés megvalósítását.

A felmérések során született adatok archiválásra kerülnek az Egyesület adatbázisában, mely kutatási és ellenőrzési célból hozzáférhető, és onnan adatok gyűjthetők.

2. Tenyészszemle szabályzat

2.1. A tenyészszemle célja

Az Egyesület által gondozott fajtához tartozó egyedek standardban rögzített külső és belső tulajdonságainak és használati értékének fejlesztése, a hibás, nem kívánatos egyedek kiszűrésével.

2.2. Tenyészszemle rendezvények

Tenyészszemle az Egyesület vezetősége által meghatározott helyen és időpontban tartható. Az időpontokat az Egyesület honlapján közzé kell tenni a rendezvény előtt legalább 15 nappal. A tenyészszemlék számát az Egyesület vezetősége évente, igény szerint határozza meg.

Különlegesen indokolt esetben (logisztikai nehézségek, egészségügyi okok) kihelyezett tenyészszemle is rendezhető, ennek felmerült költségét a kérelmezőnek kell fedeznie.

2.3. Tenyészszemle bírói, személyi feltételek

A tenyészszemle bíróit az Egyesület elnöke kéri fel. A küllembírálatot FCI küllembírók végezhetik.

A Magyar Mudi Egyesület az FCI bírói testület mindenkor működési szabályzatát fogadja el, a bírálat e szabályzat alapján történik. A Magyar Mudi Egyesület FCI bírói igazolvánnyal rendelkező bírót fogad el, illetve kér fel bírálatra. A leírtaknak megfelelően a bírói testület működési szabályzatára, a bírók felelősségére, valamint a bírók minősítésének követelményrendszerére vonatkozóan az FCI mindenkor működési szabályzata az irányadó.

2.4. A részvétel feltételei

A tenyészszemlén csak olyan kutya vehet részt, amely FCI származási lappal rendelkezik. Betegsége gyanús, vagy beteg kutyát nem szabad felvezetni. A tüzelő szukákat a tenyészszemle megkezdése előtt a tenyészszemle vezetőjének be kell jelenteni, és utolsóként kerülnek elbírálásra.

Minden kutyának chip alapján (külföldi fedező kanok esetén tetoválási szám is elfogadható) azonosíthatónak kell lennie.

Azonosíthatatlan kutya nem bírálható!

Optikai manipuláció (festés, hintőpor, spray) használata esetén a kutya nem bírálható el.

Foghiány, fülporctörés/hiány, illetve faroktörés/hiány, egyéb más csonkoltság nem genetikai eredetét (pl. sérülés), állatorvosi véleménnyel kell igazolni.

Tenyésszemplén csak 12 hónapos kort meghaladó kutyák minősíthetők, kivéve, amennyiben a tenésszemle idején a kutya betöltötte a 11 hónapos kort, és a következő tenésszemle 4 hónap múlva esedékes.

A tenésszemplén a következő iratokat kell bemutatni:

- eredeti származási lapot, ismételt bemutatásnál az előző tenésszemle bírálati lapját,
- a tenésszemle helyszínére történő belépéskor a kutya érvényes oltási könyvét,
- amennyiben már megszerezte, az egy évnél idősebb korban szerzett csípődiszplázia szűrés eredményét igazoló dokumentumot, illetve egyéb egészségügyi szűrések dokumentumait.
- „B” regisztráció esetén kötelező a tenésszemplén bemutatni a csípőizületi diszplázia szűrés eredményét.

2.5. A tenésszemle menete

Küllembírálat

A küllembírálat során a fenotípus alapján vizsgálja a bíró kutyát.

A bírálat során a küllembeli tulajdonságok pontos leírása történik, különös tekintettel az esetleges hibákra, illetve tenyésztésből kizárásra okot adó tulajdonságokra.

Szín konfirmálása a tenésszemplén:

Az alombejelentőn minden esetben a születési színt kell feltüntetni. Abban az esetben, ha a tenyésztő nem jól ítélte meg a színt, akkor a valós szín pontosítása a bíró feladata. (pl. fehér- fakó) Ezt követően új származási lap kiadása szükséges a tényleges szín megjelölésével, ennek költsége a tulajdonost terheli.

2.6. A tenésszemplén kiadható minősítések

Tenyészthető

Küllem alapján standardnak megfelelő egyed

Tenyésztésből kizárva

Olyan küllembeli vagy viselkedési hiányosságokkal rendelkeznek, amelyek a tenyésztésből kizárják.

A standard által meghatározott kizáró hibák, vagy súlyos hibák együttes megléte.

„Tenyésztésből kizárva” minősítés esetén a tenésszemle egy éven belül nem ismétlődhet meg, de egy év után is maximum egy alkalommal. Amennyiben a minősítés ismét tenyésztésre nem engedélyezett, a kutyát véglegesen ki kell zárni a tenyésztésből.

Konfirmáció

Ha a konfirmációra jelentkező kutya a tenésszemplén megfelel a bírálatokon, a jegyzőkönyvre rá kell vezetni, „B” regisztráció esetében, hogy a kutya a Törzskönyvi regisztrációba felvehető, illetve regisztrációs lapja származási lapra cserélhető. Ennek kiadását a tulajdonosnak kell kérelmeznie.

2.7. Adminisztráció

A tenyészszelelén készült jegyzőkönyvet (Tenyészszelele bírálali lap) minden kutya bírálala közben jegyző vezetli a bírő diktálala alapján. Az eredeti példányt a kutya tulajdonosa a helyszínen megkapja. A tenyészengedély a 2016. január 1. után született egyedeknél a csípődiszplázia szűrés eredménye birtokában kerül bejegyzésre a származási lapra, amennyiben az eredmény A-B-C-D.

A tenyészszelelével kapcsolatos adminisztrációs feladatokat a Tenyésztési tanács vezetője vagy az általa kijelölt személy végzi, a keletkezett dokumentumok nem selejtezhetőek. A keletkezett adatok a törzskönyvi adatbázisba kerülnek.

3. Teljesítmény vizsgák és szabályzatok

A Terelési képességvizsga, Hagyományos Terelőverseny, Terelőkutya Munkavizsga, és a Nemzetközi Terelőverseny és más sport és munkateljesítmény vizsgálatok lebonyolítása tekintetében a érvényben lévő nemzetközi (FCI) és országos (MEOESZ) szabályzatok kerülnek alkalmazásra.

A fajtatiszta ebek tenyésztési szabályairól szóló 98/2013 (X. 24.) VM rendelet hatályba lépése előtt szerzett teljesítményvizsgálati és tenyészszemle eredményeket a Magyar Mudi Egyesület elfogadja.

A fenti rendelet hatálybalépése után más szervezet által rendezett Terelési Képességvizsga és Terelőkutya Munkavizsga eredményét az Egyesület abban az esetben ismeri el, amennyiben a rendező szervezet az Egyesülettől előzetesen hozzájárulás kért és kapott.

IV. TÖRZSKÖNYVEZÉSI SZABÁLYZAT

1. Fontosabb fogalmak

Törzskönyvezés

A tenyésztési adatok gyűjtése, törzskönyvben történő nyilvántartása, feldolgozása, rendszerezése és igazolása.

Törzskönyv

Az Egyesület által vezetett központi nyilvántartás, amely a fajtatiszta ebek tenyésztési adatainak nyilvántartására és igazolására szolgál. A törzskönyvet – az ellenkezője bizonyításáig – közhitelű nyilvántartásként kell elfogadni.

Főtörzskönyv: a három ismert ősi sorral rendelkező egyedek kerülnek a főtörzskönyvbe.

Melléktörzskönyv: a három ősi sorban ismeretlen felmenőkkel rendelkező egyedek kerülnek a melléktörzskönyvbe.

Származási lap

Az eb nemzetközileg elismert megjelenési formájú származási igazolása.

Regisztrációs lap

A tenyészminősítéssel nem rendelkező szülőktől származó egyed regisztrációs lapot kap.

Törzskönyv-vezetés

A törzskönyvek vezetése a tenyésztésvezető illetve a megbízott személy vagy szervezet feladata, amely felelős a törzskönyvek megőrzéséért, szabályszerű vezetéséért. Szakmai munkáját az Elnök felügyeli. A törzskönyv-vezetés feladatai:

- a) a törzskönyvezés egységes végrehajtása,
- b) származás nyilvántartása,
- c) teljesítményvizsgálati adatok gyűjtése és feldolgozása,
- d) törzskönyvezéssel kapcsolatos adatszolgáltatásának koordinálása,
- e) kapcsolattartás a származási lapot kiállító szervezettel,
- f) felelős a törzskönyvön és a származási lapon szereplő adatok valódiságáért,
- h) gondoskodik a törzskönyvezési szabályzat betartatásáról.

Tenyésztő

Az a magyar állampolgárságú, vagy a Magyar Köztársaság területén tartósan (évi 270 nap) tartózkodó külföldi jogképes, természetes személy, illetve a Magyar Köztársaságban bejegyzett jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező társaság, Egyesületek, aki (amely) legalább egy az Egyesület által vezetett ebtörzskönyvben szereplő, tenyészhető minősítésű kutya tulajdonosa. Szuka tulajdonos esetén a fentiek mellett az Egyesülettől, vagy más elismert ebtenyésztő szervezettől kenneletvet kapott.

Kennelnevek, kennelnév védelem

A Kennelnév kiadásának szabályai a Kinológiai Világszövetség (FCI) által kerülnek meghatározásra.

2. A törzskönyvezés szabályai

A Magyar Mudi Egyesület a törzskönyvezés technikai feladataival a Magyar Ebtenyésztők Országos Egyesületeinek Szövetségét bízta meg, mely az adatbázis kezelést is végzi.

Az Egyesület a tag/tenyésztő kérésére nyilvántartásba veszi ebét/állományát, és származási igazolással látja el, ha

- Az Egyesület által gondozott fajtához tartozik,
- a későbbi törzskönyvezésének a magyar jogszabályokban, vagy az Egyesület szabályzataiban, akadálya nincs,
- a tenyésztő a fajta törzskönyvezési és tenyésztési szabályzatait elfogadja, továbbá,
- a nyilvántartási díjat megfizette.
- A regisztrációs lappal rendelkező egyed számára, amennyiben a minősítési feltételek szerint saját jogon megszerezte a tenyészhető minősítést, származási lap kiadható
- Ismeretlen származású egyed számára, amennyiben a tenyésztési szabályzatban előírtaknak megfelelő származási lap kiadható.

A hatályos magyar jogszabályoktól, az Egyesület szabályzataitól történő eltérés, az azokban foglalt szabályok megsértése esetén az Egyesület a törzskönyvezést és a származási lap kiadását minden külön eljárás nélkül megtagadja.

Az előírt okmányok hiányában, illetve az azokban szereplő formai, vagy tartalmi hiányosságok (ide értve a nem szabályszerű javítást, törlést, hamisítást is), az okmányokkal kapcsolatos bejelentési határidők túllépése esetén az Egyesület a nyilvántartásba vételt, törzskönyvezést és a származási lap kiadását minden külön eljárás nélkül megtagadja.

A nyilvántartási és törzskönyvezési eljárás során a törzskönyv-vezető döntései ellen Egyesület elnökéhez lehet fellebbezni, majd az Elnökség a fellebbezést 30 napon belül érdemben köteles elbírálni és ennek megfelelően intézkedni a kijavításról, vagy elutasítani a fellebbezést. A fellebbezésnek nincs helye, ha az Egyesület jogszabály, az Egyesület törzskönyvezési szabályzatában és a fajta tenyésztési szabályzatában foglaltak szerint járt el.

Az Egyesület az adat tárolásra, kezelésre, megőrzésre megbízási szerződést köt a nemzetközi elismertséget biztosító hazai kinológiai szövetséggel.

A nyilvántartó rendszerben valamint a törzskönyvben hibásan bejegyzett adatot javítani csak úgy szabad, hogy a kijavítás ténye, a korábban bejegyzett adattartalom felismerhető maradjon, megállapítható legyen a javítás időpontja, oka és a javítást végző személye, amelyről a szoftver gondoskodik. Az adatbázisban minden bejegyzett rekord véglegesen tárolásra kerül és megtekinthető.

Az állomány nyilvántartást és a törzskönyvet a megbízott rendszergazdának két egymástól elkülönített tárhelyen, károsodástól, illetéktelen hozzáféréstől védetten kell tárolni. Az adatok nem törölhetőek.

A törzskönyv főtrszkönyvi és melléktörzskönyvi részből áll. A főtrszkönyvi részbe azok az ebek szerepelnek, amelyek 3 Ősi sorában csak ismert egyedek szerepelnek. A melléktörzskönyvbe bejegyzett ebek 3 Ősi sorában ismeretlen egyedekkel rendelkeznek.

Származási lapot azon egyedek kaphatnak, akiknél a szülők rendelkeznek az Egyesület által előírt tenyésztési minősítéssel, vagy saját jogon megszerzik azt.

A regisztrációs lap tartalma, formája és vezetési szabályai megegyeznek a törzskönyvi résszel. Regisztrációs lap bejegyzésre azok az ebek kerülhetnek, amelyeknél a szülők nem rendelkeznek az Egyesület által előírt tenyész minősítési feltételekkel.

A törzskönyvbevitelhez szükséges dokumentumok:

- az alombejelentés dokumentumai
- regisztráció esetén a tenyészszemle jegyzőkönyv

A bejegyzéshez szükséges okmányok tartalmáért, az abban foglalt tények és adatok valóságáért a bejelentő büntetőjogi és polgárjogi felelősséggel tartozik.

A MEOESZ részére történő adatszolgáltatás rendje

A MEOESZ részére történő adatszolgáltatás rendjét az erre vonatkozóan megkötött szerződés tartalmazza.

3. A kutya állomány nyilvántartás, törzskönyv tartalma, szerkezete és vezetése

3.1 Az állomány nyilvántartás

Az állomány nyilvántartás az alábbiakat tartalmazza:

- a törzskönyvi sorszámot,
- a tenyésztő nevét, címét;
- a tulajdonos nevét, címét;
- a születésének időpontját;
- a kennel- és hívónevét, ivarát, egyedi azonosítóját, törzskönyvi számát, ismertetőjeleit (fajta, szőrzet, szín és jegyek, született farkatlanság) és tenyésztőosztályba sorolását;
- a tenyésztőszervezet által ismert összes teljesítményvizsgálati, szűrővizsgálati eredményét;
- a tenyésztésből való kiesés időpontját, és amennyiben ismert ennek okát;
- a kiállított, illetve kiadott tenéhszigazolások dátumát és célját;
- az eb szüleinek, nagyszüleinek, dédszüleinek és ükszüleinek kennel- és hívónevét, azonosítóját (törzskönyvi számát), ismertetőjeleit (szőrzet, szín és jegyek, nagyság) és tenéhsztőosztályba sorolását, kiállítási minősítéseit, valamint teljesítményvizsgálati és szűrővizsgálati eredményeit.

3.2. Törzskönyv tartalma

A törzskönyv minden bejegyzett ebre az állomány nyilvántartásnál felsorolt adatokat tartalmazza. A törzskönyvbe minden olyan egyed belekerül, amelynek szülei az adott fajtahoz tartoznak és a törzskönyvben szerepelnek, illetve azok az egyedek, amelyek származása ismeretlen, de sikeres konfirmáción átesnek.

A törzskönyv vezetése folytatólagosan történik. A fő-törzskönyvi részben külön kell jelölni a honosítás alapján bekerült ebek sorszámát.

Az Egyesület törzskönyvei a Magyar Ebtörzskönyv (rövidítve: MET) szerves részét képezik. A Magyar Ebtörzskönyv kifejezés után a fajta hivatalos neve szerepel (Magyar Ebtörzskönyv Mudi, röviden: MET Mu)

A melléktörzskönyven szereplő egyedek a törzskönyvi számuk előtt "R" megjelölést kapnak.

3.3. A származási lap kiállításának előírásai

Az állomány nyilvántartásba vett egyedek részére az Egyesület származási vagy regisztrációs lapot (törzskönyvi kivonatot) állít ki. A nyilvántartásba vételhez szükséges dokumentumokat az Egyesület tenyésztési szabályzata tartalmazza.

A törzskönyvi kivonat az Egyesület tulajdona, amelyet az eb mindenkori tulajdonosának ad ki használatra. A származási lapnak vagy regisztrációs lapnak a tenyésztelephelyén mindig rendelkezésre kell állnia.

A törzskönyvi kivonat elkészítésével az Egyesület más szervezetet, vagy személyt is megbízhat. A megbízás a kezelési, adatszolgáltatási jogosultságokat részletesen szabályozó szerződéssel jöhet létre. A törzskönyvi kivonatot a tulajdonosnak az Egyesület nevében az irodavezető adja ki. A törzskönyvi kivonat postázásával más szervezet is megbízható.

A fenti feladatok ellátására az Egyesület a Magyar Ebtenyésztők Országos Egyesületeinek Szövetségét bízta meg.

A származási lap és a regisztrációs lap közokirat, szigorú számadású nyomtatványként kell kezelni. A származási lapról és regisztrációs lapról másodlatot az eredeti sorszám jelöléssel a kiállító adhat ki. A másodlaton fel kell tüntetni a másodlat kiadásának okát és a kiállítás időpontját. A másodlat kiadását nyilvántartásba kell venni.

A származási lap és regisztrációs lap az alábbi adatokat tartalmazza:

- sorszámot;
- a törzskönyv megnevezését (Magyar Ebtörzskönyv Mudi, röviden: MET Mu.);
- az Egyesület nevét, az okmány állami elismertségét továbbá azt a tényt, hogy az Egyesület olyan országos szervezethez tartozik, amely tagja az FCI-nek;
- az eb kennel – egyedi – és hívónevét, születési dátumát, fajtáját és ivarát;
- az eb egyedi azonosítóját és ismertetőjeleit (szőrzet, szín és jegyek, született farkatlanság), valamint törzskönyvi számát;
- a tenyésztő nevét és címét;
- az eb származását, a negyedik generációig (szülők, nagyszülők, dédszülők, ükszülők) visszamenőleg az ősök kennel nevét és törzskönyvi számát;
- az eb szülei, valamint nagyszülei esetében minősítését, valamint teljesítményvizsgálati eredményeit:
- a csípőizületi dysplasia szűrés eredménye, illetve genetikai szűrések eredménye
- a legmagasabb munkavizsga-fokozat
- a nemzetközi, magyar és külföldi championátusok (Int.CH., HCH, ...CH), magyar és külföldi junior championátusok (HJCH, ...CH);
- a BIS, BOG, BOB (HFGY), CACIB, R.CACIB, CAC, R.CAC, HPJ címek darabszáma (pl.: 1× BIS, 3×HFGY, 2×CACIB, 5×CAC);
- A fenti címek hiányában az egyéb kiállítási eredmények, címek;
- a törzskönyvi kivonatot kiállító felelős személy aláírását, a kiállító szervezet és az Egyesület bélyegzőlenyomatát;
- a teljesítmény vizsgálati eredményeket, az eb osztályba sorolását és a tulajdonosban történt változásokat az Egyesület vezeti rá.

A származási lapon az ebek neve előtt – ha ilyenmel rendelkeznek – fel kell tüntetni a legmagasabb szintű champion címet.

4. A tenyészállat forgalmazása, kivitele és behozatala során követendő szabályok:

Tenyészállat az egyedi azonosítást követően csak az elismert tenyésztő szervezet által kiállított származási lappal kerülhet hazai és külföldi forgalmazásra.

A tenyészállat behozatalához a tenyésztési hatóság engedélye szükséges, melyet a behozatal előtt legalább 15 nappal a tenyésztési hatósághoz benyújtott kérelemmel kell kérvényezni.

A honosításhoz a hatósági engedélyt és az export pedigree-t mellékelni kell, a honosítási kérelem nyomtatványt az eb tulajdonosa által kitöltve, a kérelmet a MEOESZ-nek címezve, az elismert tenyésztőszervezet által „Tudomásul véve, engedélyezve” záradékkal ellátva kell a MEOESZ-hez eljuttatni.

A magyar ebajték tenyészállatait, valamint szaporítóanyagát 6 hónapon túl külföldre vinni csak a kiszállításnak a tenyésztési hatóság részére történő írásbeli bejelentését követően lehet. (legalább megadandó adatok: törzskönyvi szám, fajtája, neve, születési helye és ideje) és a kiszállítás várható ideje.

A génbanki állomány külföldre nem értékesíthető.

Amennyiben a kutya Kiviteli származási igazolást kap a MEOESZ-től, ebben az esetben a vonatkozó szerződés szerint a MEOESZ vállalja a Tenyésztési hatósághoz történő bejelentést a származási lap kiállításával együtt.

Amennyiben a fogadó ország nem igényel magyarországi kiviteli származási igazolást, ebben az esetben a tulajdonosnak kell megtennie a bejelentést.

A kutya honosítására az Állattenyésztési hatóság jóváhagyása után van lehetőség.

Nem kell bejelentést tenni a tenyészállat kiállításra, versenyre történő behozatalához, kiviteléhez, illetve átszállításához, valamint a tenyészállat egyéb célú, hat hónapot meg nem haladó időtartamú behozatala és kivitele esetében, ha az állatot a származási országba visszaszállítják, és ezt a körülményt a behozatalkor, illetve kivitelkor hitelt érdemlően igazolják. Ha az így behozott tenyészállatot belföldön akarják forgalmazni, illetve tenyészállatként hasznosítani, a tenyésztési hatósághoz haladéktalanul meg kell tenni a bejelentést.

5. Tulajdonos változás bejelentése

A tulajdonosváltást a régi és az új tulajdonos szerződésbe köteles foglalni, amelynek szabályaira a polgári jog az irányadó.

A tulajdonos változás bejelentése:

Az Egyesület felé az új tulajdonos az eredeti származási igazolást és a régi tulajdonossal/tenyésztővel megkötött megállapodást elküldi a díját az Egyesületnek utalja.

Tenyészegyek esetében a tulajdonos változást az Egyesület felé az új tulajdonosnak 15 napon belül jelentenie kell.

6. A kölykök egyedi megjelölése

A kölyköket legkésőbb 4 hónapos korukig egyedi jelölő eszközzel – transzponderrel (chip)- kell ellátni. A chip behelyezése az állatorvos feladata. Az állatorvos az általa aláírt transzponder beültetési összesítőre ragasztja az azonosító matricákat, majd a tenyésztő az összesítőt az alombejelentővel együtt az Egyesület részére, vagy az Egyesület által szerződésben megbízott szervezethez megküldi legkésőbb a kölykök 6 hónapos koráig.

7. Kiállítási szabályzat

A Magyar Mudi Egyesület kiállítási szabályzat tekintetében elfogadja és előírja az FCI mindenkor hatályos kiállítási szabályzatát.

A Magyar Mudi Egyesület az MEOESZ-FCI bírói testület mindenkori működési szabályzatát fogadja el, a bírálókat e szabályzat alapján történik. A Magyar Mudi Egyesület FCI bírói igazolvánnyal rendelkező bírót fogad el, illetve kér fel bírálatra. A leírtaknak megfelelően a bírói testület működési szabályzatára, a bírók felelősségére, valamint a bírók minősítésének követelményrendszerére vonatkozóan az FCI mindenkori működési szabályzata az irányadó.

Terelő munkavizsga, képességvizsga és karakterteszt során a bírálatot MEOE-FCI bíró végzi.

A Magyar Mudi Egyesület Tenyésztési Tanácsa által elfogadva:

Budapest, 2019. december 18.

Csiszár László Viktor
tenyésztésvezető